

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.06.2013
RT I, 15.06.2012, 2

Välja kuulutanud
Vabariigi President
11.06.2012 otsus nr 101

Karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku, psühhiaatrilise abi seaduse, karistusregistri seaduse, kriminaalhooldusseaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 30.05.2012

§ 1. Karistusseadustiku muutmine

Karistusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) seadustiku 4. peatüki 2¹. jao pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

**„2¹. jagu
Vangistuse asendamine elektroonilise valve või raviga”;**

2) paragrahv 69² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 69². Vangistuse asendamine raviga

(1) Kui isikule mõistetakse kuuekuuline kuni kaheaastane vangistus teo eest, mille ta on toime pannud ravitava või kontrollitava psüühikahäire tõttu, võib kohus asendada vangistuse raviga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud võib seksuaalkurjategijate kompleksravi korral kohaldada üksnes osalise asendamisenä.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud võib kohaldada tingimisi ennetähtaegse vabastamise eeldusena.

(4) Vangistus asendatakse raviga üksnes isiku kirjalikul nõusolekul, mille ta saab anda pärast seda, kui talle on selgitatud kõiki raviga kaasnevaid mõjusid.

(5) Ravi tähtaeg määratakse karistusaja ulatuses, kuid mitte lühemana kui kaheksateist kuud ja pikemana kui kolm aastat.

(6) Ravi käesoleva paragrahvi tähenduses on:

- 1) narkomaanide sõltuvusravi varem vangistusega karistamata isikule, kes on kuriteo toime pannud narkomaania tõttu;
- 2) seksuaalkurjategijate kompleksravi täisealisele isikule, kes on kuriteo toime pannud seksuaalsuunitluse häire tõttu.

(7) Ravi seisneb süüdimõistetü allutamises statsionaarsele või ambulatoorsele ravile, mille eesmärk on kuriteo toimepanemise põhjuseks olnud psüühikahäire ravimine või selle häire kontrolli all hoidmine.

(8) Ravi ajal peab süüdimõistetü järgima kontrollnõudeid ning täitma talle pandud kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule.

(9) Kui süüdimõistetü võtab enne ravi tähtaja lõppemist tagasi ravi kohaldamise nõusoleku, hoiab ravist kõrvale, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi või kui süüdimõistetü ravi katkestatakse arsti ettekirjutusel ravi kõrvalmõjude või muu meditsiinilise näidustuse tõttu, pöörab kohus süüdimõistetule mõistetud vangistuse kriminaalhooldusametniku ettekande alusel täitmisele.

(10) Kui süüdimõistetu paneb ravi ajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, lõpetatakse tema suhtes ravi kohaldamine ning talle mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.

(11) Ravi rahastatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduses sätestatud korras.”;

3)paragrahvi 70 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui süüdimõistetu ei tasu talle mõistetud rahalise karistuse summat, asendab kohus rahalise karistuse vangistusega või süüdimõistetu nõusolekul üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras või käesoleva seadustiku §-s 69² sätestatud narkomaanide sõltuvusraviga.”

§ 2. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 154 lõike 2 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) andmed narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi kohaldamise eelduseks olevate asjaolude kohta.”;

2)paragrahv 221¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 221¹. Andmete nõudmine narkomaanide sõltuvusravi ja seksuaalkurjategijate kompleksravi kohaldamiseks

(1) Kui isikut kahtlustatakse või süüdistatakse kuriteos, mille eest võib seaduse kohaselt mõista vangistuse, mille võib asendada narkomaanide sõltuvusraviga või osaliselt asendada seksuaalkurjategijate kompleksraviga, võivad uurimisasutus ja prokuratuur ekspertiisimäärusega nõuda kohtupsühhiaatriaekspertidilt arvamust kahtlustatavale või süüdistatavale sõltuvusravi või kompleksravi kohaldamise vajalikkuse kohta.

(2) Kohus võib vajaduse korral nõuda narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi kohaldamiseks vajalikke lisaandmeid. Juhul kui nendest andmetest või kohtupsühhiaatriaekspertidilt saadud arvamusest tulenevalt on vajalik, võib menetleja nõuda kohtuarstliku ekspertiisi tegemist.

(3) Kohtupsühhiaatriaekspert selgitab välja kahtlustatava või süüdistatava terviseseisundi ja koostab selle kohta ekspertiisiakti. Ekspertiisiakt esitatakse menetlejale kolmekümne päeva jooksul määruse saamisest arvates.

(4) Uurimisasutus ja prokuratuur võivad pöörduda kahtlustatava või süüdistatava elukoha järgse vangla kriminaalhooldusosakonna poole taotlusega anda aramus narkomaanide sõltuvusravi kohaldamise võimalikkuse kohta, lähtudes kahtlustatava või süüdistatava isikust, tema elutingimustest ja majanduslikust seisukorrast.

(5) Kriminaalhooldusametnik koostab arvamuse kolmekümne päeva jooksul taotluse saamisest arvates. Kriminaalhooldusametnikul on arvamuse andmiseks õigus tutvuda käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ekspertiisiaktiga.

(6) Kahtlustataval ja süüdistataval on õigus saada teavet oma psüühikahäire, kasutatavate ravi- ja diagnoosimismeetodite ning narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi rahastamise korralduse kohta, samuti tutvuda temaga seotud ravidokumentidega.”;

3)paragrahvi 251 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käskmenetlust ei kohaldata, kui kahtlustatava suhtes on võimalik kohaldada narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi.”;

4)paragrahvi 419² tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Narkomaanide sõltuvusravi ja seksuaalkurjategijate kompleksravi täitmisele pööramiseks saadetakse kohtuotsus või -määrus süüdimõistetu elukoha järgsele kriminaalhooldusosakonnale, kes valmistab ette ravi kohaldamise ja suunab süüdimõistetu vastava tervishoiuteenuse osutaja juurde.

(2) Kui süüdimõistetu nõustub karistusseadustiku § 74 või 76 kohaselt karistusest tingimisi vabastamisel või vangistusest tingimisi ennetähtaegsel vabastamisel võtma endale kohustuse alluda katseajal karistusseadustiku § 75 lõike 2 punkti 5 kohaselt narkomaanide sõltuvusravile või seksuaalkurjategijate kompleksravile, kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korda.

(3) Narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi ning karistusest tingimisi vabastamisel või vangistusest tingimisi ennetähtaegsel vabastamisel kohaldatava ravi ettevalmistamise ja täitmise järelevalve korra kehtestab justiitsminister määrusega.

(4) Narkomaanide sõltuvusravi ja seksuaalkurjategijate kompleksravi osutab psühhiaatrilise abi seaduse § 6 lõikes 2 nimetatud tervishoiuteenuse osutaja.”;

5)paragrahvi 428¹ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui süüdimõistetud hoiab kõrvale või loobub talle määratud või mõistetud narkomaanide sõltuvusravist või seksuaalkurjategijate kompleksravist, esitab ravi kohaldaja viivitamata kriminaalhooldajale esildise, milles teavitab kriminaalhooldajat süüdimõistetud ravile allumatusesest.

(2) Kriminaalhooldajal on õigus ravi ja diagnoosi puudutava teabega tutvuda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud rikkumise tuvastanud kriminaalhooldaja teeb süüdimõistetule mõistetud vangistuse täitmisele pööramiseks kohtule erakorralise ettekanne, mis sisaldab andmeid rikkumise asjaolude kohta, saadud ravi kestust, kokkuvõtet süüdimõistetud seletusest ning ettepanekut ravi katkestamise ja karistuse täitmisele pööramise kohta. Erakorraline ettekanne esitatakse ka juhul, kui süüdimõistetud ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi.

(4) Kui süüdimõistetud ei saa talle mõistetud või määratud narkomaanide sõltuvusravile alluda haiguse või perekondliku olukorra tõttu, esitab kriminaalhooldaja kohtule taotluse narkomaanide sõltuvusravi tähtaja kulgemise peatamiseks. Taotlus peab sisaldama andmeid peatamise aluste kohta ning ettepanekut peatamise aja kohta. Tähtaja kulgemise peatamisel ja uue tähtaja määramisel tuleb kohtul arvestada vastava süüteo eest määratud narkomaanide sõltuvusravi tähtaja üldist piirangut.”

§ 3. Psühhiaatrilise abi seaduse muutmine

Psühhiaatrilise abi seaduse § 19 teksti täiendatakse pärast sõnu „psühhiaatrilise sundravi” tekstiosaga „, seksuaalkurjategijate kompleksravi”.

§ 4. Karistusregistri seaduse muutmine

Karistusregistri seaduse § 12 lõike 4 punktis 13, § 13 lõikes 2 ja § 24 lõike 1 punktis 4 asendatakse sõna „sõltuvusravi” sõnadega „narkomaanide sõltuvusravi või seksuaalkurjategijate kompleksravi”.

§ 5. Kriminaalhooldusseaduse muutmine

Kriminaalhooldusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) süüdimõistetud, kelle vangistus on asendatud üldkasuliku tööga või narkomaanide sõltuvusraviga või osaliselt asendatud seksuaalkurjategijate kompleksraviga.”;

2)paragrahvi 31 lõige 2² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2²) Kui kriminaalhooldusalune hoidub kõrvale talle määratud narkomaanide sõltuvusravist või seksuaalkurjategijate kompleksravist, esitab selle rikkumise tuvastanud kriminaalhooldusametnik kohtule ettekanne, mis sisaldab andmeid rikkumise asjaolude kohta, kokkuvõtet kriminaalhooldusaluse seletusest ning ettepanekut sõltuvusravi või kompleksravi kohaldamise lõpetamiseks ja vangistuse täitmisele pööramiseks.”

§ 6. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmine

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 52 lõike 2 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) seksuaalkurjategijate kompleksravi ja vangistuse asemel kohaldatud üheksa kuu pikkust narkomaanide sõltuvusravi.”;

2)paragrahvi 52 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui süüdimõistetud on nõustunud seksuaalkurjategijate kompleksraviga või narkomaanide sõltuvusraviga vastavalt karistusseadustiku §-le 69², kannab riik süüdimõistetud kompleksravi ja üheksa kuu pikkuse sõltuvusravi kulud vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 2 punktile 4.”

§ 7. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. juunil.

